

Διαγώνισμα: Έκθεση Β΄ Λυκείου

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ο Τύπος στις δημοκρατικές χώρες αποτελεί έκφραση της ελευθερίας της γνώμης που διασφαλίζει το σύνταγμα, αποτελεί όμως και το βασικό κοινωνικό όργανο για την αναζήτηση και το φωτισμό της αλήθειας των πραγμάτων.

Σε μια *στέρεη* δημοκρατία ο Τύπος συνιστά την «τέταρτη εξουσία». Σε μια δημοκρατία, υπό αδιάκοπη κρίση, όπως είναι οι περισσότερες από τις δημοκρατίες των καιρών μας, ο τύπος κατορθώνει να γίνει η πρώτη εξουσία. Κι όχι μονάχα αυτό, κατορθώνει στο τέλος να κυβερνά μια χώρα, χωρίς να τιμωρείται από το λαό για τα ανομήματα του, όπως ο οποιοσδήποτε πολιτικός.

Άλλοτε ο Τύπος πληροφορούσε και μαζί γινόταν βήμα της αλήθειας. Τώρα πληροφορεί όταν θέλει και όταν δεν θέλει *συσκοτίζει*. Πληροφορεί λέγοντας τη μισή αλήθεια, γιατί αυτή η *απόκρυψη* βοηθά τη πολιτική τοποθέτηση του και υπηρετεί τα συμφέροντα που εκφράζει.

Ο Τύπος οφείλει να βοηθά την πολιτική εξουσία με καλή πίστη και εντιμότητα. Όχι να την *υποδουλώνει* στην υπηρεσία του και να την εκβιάζει με τρόπο έμμεσο, ώστε διάφορα θέματα να λάβουν τη λύση που εκείνος θέλει. Ευρωπαϊκές εφημερίδες εκφράζουν με σαφήνεια το υψηλό αυτό πνεύμα της δημοκρατικής αποστολής.

Ο Τύπος είναι όργανο της αλήθειας και εκφράζει τον πολιτισμό και την ευγένεια ενός λαού. Δεν είναι όργανο εξουσίας που εκφράζει μερικές φορές τις πιο χαμηλές, σκοτεινές αρέσκεις ενός λαού.

Αυτή η μέθη της δύναμης και η δίψα της απόλυτης εξουσίας οδηγούν τον τύπο προς ολοκληρωτικές, φασιστικές αντιλήψεις της ζωής. Δημιουργούν παραισθήσεις και επιφέρουν τέτοιες αλλοιώσεις στον οργανισμό ενός λαού, ώστε να κινδυνεύει σοβαρά η ηθική του υγεία και να αποκόβεται συστηματικά από την αλήθεια των πραγμάτων.

Ο Τύπος όταν από όργανο φασισμού γίνεται όργανο προπαγάνδας, κι όταν αυτή η προπαγάνδα εισχωρεί μέσα στις ειδήσεις, μέσα στην αλήθεια των γεγονότων για να την εξαρθρώσει, τότε ο λαός βυθίζεται στη βαρβαρότητα.

Βυθίζεται μαζί με όλα τα τεχνολογικά επιτεύγματα και με όλες τις φανταχτερές δημοκρατικές του υποκρισίες, στο ψεύδος που τον αποσυσχετίζει από τη ζωή.

Αυτά δεν ισχύουν για το σύνολο του Τύπου των καιρών μας. Ισχύουν ως γενικευτικές θέσεις και ως πικρότατες διαπιστώσεις. Και δεν είναι η ώρα τώρα να αναρωτηθούμε πώς ο Τύπος της εποχής μας, ενώ υπηρετεί πρόθυμα δικτατορίες και ολοκληρωτισμούς που εξουθενώνουν τους λαούς, ύστερα αρπάζει το «αντιστασιακό φωτοστέφανο» και με φασιστική νοοτροπία αξιώνει να επιβάλει όχι μόνο τις απόψεις του, αλλά την «αλήθεια» για πρόσωπα και πράγματα....

Αναρωτιόμαστε όμως πώς μπορεί να σωθεί η ιερότητα του ανθρώπινου προσώπου και το δικαίωμα του δημοκρατικού πολίτη να μάθει την αλήθεια και να την εκφράζει διαμέσου ενός Τύπου που δεν τη σέβεται; Φυσικά η κρίση των καιρών εκφράζεται και στην ποιότητα του Τύπου.

Πώς να μπορέσει ο πολίτης που αδικείται, διασυρόμενος από μία εφημερίδα, να αποκαταστήσει και την τιμή της αλήθειας και την τιμή την δική του; Προσφεύγοντας στον νόμο; Δεν θα του το συγχωρήσουν οι εφημερίδες που τις ανάγκασε να ανασκευάσουν. Να παραδοθεί στην εντιμότητα τους; Η συκοφαντία και η παραχάραξη της αλήθειας που τον πλήττουν, καταχωρούνται στις πρώτες θέσεις. Η ανασκευή σε κάποια αθέατη γωνιά, τεμαχισμένη, συντομευμένη, χωρίς νόημα και συνοχή.

Στα αλήθεια, η κρίση της δημοκρατίας των καιρών μας εκφράζεται ακαριαία στην κακή ποιότητα του Τύπου και στην άσβηστη δίψα του για δύναμη και εξουσία. Αυτήν την τάση οι τίμιοι και ισχυροί άνθρωποι οφείλουν να το συντρίψουν, ώστε να καταλυθεί η αντίφαση της δημοκρατίας που, ενώ αίρει μεγαλόδωρα την τρομοκρατία του Τύπου από οποιαδήποτε εξουσία, δέχεται η ανέχεται πλέον ο Τύπος να τρομοκρατεί και τους πολίτες και τους πολιτικούς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να δοθεί η περίληψη του κειμένου σε 100 – 120 λέξεις.

ΜΟΝΑΔΕΣ 20

B1. Κατά τον συγγραφέα ο Τύπος από όργανο φωτισμού γίνεται όργανο προπαγάνδας. Προσπαθήστε να προσδιορίσετε την έννοια της τελευταίας και τις συνέπειες της (περίπου 100 λέξεις)

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η έκτη παράγραφος («Αυτή η μέθη της δύναμης ... των πραγμάτων»)

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

B3. Ποιο το είδος της σύνταξης στις παρακάτω περιόδους; Η καθεμιά να τραπεί στην αντίθετη της. Σε τι δίδεται έμφαση κάθε φορά;

- 1) «Το φρόνημα αυτό οι τίμιοι και ισχυροί άνθρωποι οφείλουν να το συντρίψουν»
- 2) «Η κρίση των καιρών εκφράζεται από την ποιότητα του Τύπου»

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

B4. 1)Να δοθεί ένα συνώνυμο για κάθε λέξη: διασφαλίζει, ανομήματα, προπαγάνδα, αποσυσχετίζει, παραχάραξη

2)Να δοθεί ένα αντώνυμο για κάθε λέξη: στέρεη, συσκοτίζει, απόκρυψη, υποδουλώνει, αδικείται

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

Γ. Ο συγγραφέας τονίζει την αρνητική λειτουργία του τύπου. Σε ένα άρθρο 500 λέξεων να υποστηρίξετε την αντίθετη άποψη περιγράφοντας τη θετική λειτουργία του Τύπου και τη συμβολή του στο δημοκρατικό πολίτευμα.

ΜΟΝΑΔΕΣ 50

